

Gerbiamas LRS Biudžeto ir finansų komiteto Pirmininke,

Aiškinamojo rašto dėl Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto 6 priedas Valstybės įmonės Turto banko investicijų projektų įgyvendinimas Vilniaus koncertų ir sporto rūmų pastatų komplekso Vilniuje, Rinktinės g. 1, rekonstravimas išlaidos suplanuotos iš viso 27 milijonai 373 tūkst eurų, iš kurių 515 tūkst eurų 2021 m. (84 psl.) Be to, Finansų ministerijos asignavimų vykdomoms programoms 2021 – 2023 metų laikotarpiui investiciniam projektui „Vilniaus koncertų ir sporto pastatų komplekso Vilniuje, Rinktinės g. 1 rekonstravimas“ asignavimus prašoma dar padidinti 10 milijonų 631 tūkst. eurų (3psl.).

Gindamas visuomenės interesą, siūlau projektą „Vilniaus koncertų ir sporto pastatų komplekso Vilniuje, Rinktinės g. 1 rekonstravimas“ išbraukti iš valstybės finansuojamų projektų sąrašo.

Vilniaus koncertų ir sporto rūmai buvo pastatyti prieš daugiau kaip 50 metų, sovietmečiu, tai yra visai kitoje epochoje, pagal valdančiosios komunistų partijos ideologiją ir planus, sekant bendru Sovietų Sąjungoje statybų standartu, urbanistinio ir architektūrinio brutalizmo stiliuje, brutalizmo tiesiogine šio žodžio prasme, beatodairiškai naikinant žmonių palaikus jų palaidojimo vietoje kai tam nėra jokios būtinybės. Pats projektas visuomenei buvo pateikiamas kaip komjaunuoliška statyba, tai yra jaunąją kartą mobilizuojanti ir sovietišškai ugdanti, savo rūšies sovietinė Vilniaus „katedra“.

Dabar į ateinančiųjų metų valstybės biudžetą įtraukta brangiai kainuojanti brutali sovietinės epochos brutalaus relikto restauracija, kitaip dar vadinama jo rekonstrukcija su išplėtimu, neatneš Lietuvai ir Vilniui nei planuojamos ekonominės naudos, nei garbės.

Žvelgiant ekonomiškai, nuo Sporto rūmų pastatymo praeito amžiaus septintajame dešimtmetyje ir nuo projekto juos restauruoti, pasaulis smarkiai pasikeitė. Bet kuriuo atveju, ankstesnieji investicijų pelno apskaičiavimai turi būti peržiūrėti įvertinant jau įvykusius ar numatomus pokyčius. Tarptautiniai skrydžiai, o su jais ir atvykstančiųjų konferencinių turistų srautai, pasaulyje tapo labai smarkiai apriboti neribotam laikui. Dėl epidemijos grėsmės, dauguma konferencijų ir renginių persikėlė į internetą ir į susirinkimų sales jos jau nebegrįš. Net jei ir bus sukurta vakcina nuo covid-19, tai nebus priemonė nuo užsikrėtimų sveikatai pavojingu virusu dideliuose renginiuose. Ateityje turėsime labiau nei iki šiol saugoti save ir kitus. Masiniai renginiai restauruotuose sovietinių laikų Sporto rūmuose būtų tik dar viena grėsmė žmonių sveikatai ir gyvybei.

Žvelgiant morališkai, laikotarpiu nuo praeito amžiaus septyniasdešimtųjų metų, kaip buvo pastatyti Sporto rūmai, visuomenės požiūris į istorinį paveldą smarkiai pasikeitė. Revoliucinį kovos su senuoju pasauliu užsidegimą pakeitė suvokimas, kad sovietmečiu dėl savaip suprantamos pažangos buvo sunaikinta tiek daug gero ir gražaus. Mūsų kartoje paveldui skiriama valstybės apsauga ir bandoma atstatyti sovietmečiu padarytas netektis. Žydų, relinio tikėjimo mirusiųjų prisikėlimo iš mirusiųjų paskutiniam teismui tautos, kapinės yra žmonijos didžios civilizacijos paminklas. Beje, toji religinio tikėjimo nuostata galioja ir krikščionims, ypač katalikams. Senosios Vilniaus žydų kapinės nusipelno būti apsaugotos nuo verslo interesų intervencijų kaip mūsų šalies piliakalniai, netgi būti įrašytomis į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą kaip tai yra, pvz., istorinės ir neliečiamos Kofun kapavietės Japonijoje. Visų pirma rūpestis palaidotųjų žemėje palaikų apsauga, ne tik antžeminiais paminklais. Užuo investavus į sovietinio paveldo restauraciją, prasmingiau inicijuoti garbingą dialogą su reprezentatyviomis žydų organizacijomis, ypač tomis, kurios išlaiko ir brangina istorinį ryšį su savo senąja tėvyne Lietuva, dėl Vilniaus žydų senųjų kapinių atkūrimo ir jų pavertimo piligrimystės vieta.

Sporto rūmų restauracijai planuojamus skirti pinigus galima būtų panaudoti visiškai naujam, moderniam konferencijų centrui kitoje Vilniaus vietoje.

Linkėdamas sėkmės jūsų darbuose,

Pagarbiai

Julius Norvila, mob. 8 641 353 41